

Efterårets udgave: Salmonella i et internationalt, digitalt og menneskeligt perspektiv

I denne udgave af **SalmonellaNyt** sætter vi fokus på erfaringer fra den internationale salmonellabekæmpelse, den kommende digitale løsning FarmGuard og den betydning, Salmonella Dublin har for både dyr og mennesker.

Du får også de nyeste tal for forekomsten i danske kvægbesætninger.

Nyhedsbrevet udkommer fire gange årligt, og du kan være med til at præge indholdet. Har du idéer eller forslag, så tøv ikke med at kontakte os:

Betina Tvistholm (betv@seges.dk)

Malene Budde (mabu@seges.dk)

Salmonella er ikke kun en dansk udfordring – indtryk fra verdenskongres

På årets verdenskongres for kvægdyrlæger stod det klart: Salmonella er en international udfordring, hvor forebyggelse, smittebeskyttelse og godt management er afgørende.

Et budskab fra et nordamerikansk oplæg var, at forebyggelsen starter på bedriften. Her blev indkøb af dyr, besøgende og leverandører, transport, skadedyr, vandforsyning og fælles udstyr fremhævet som væsentlige smitteveje. Det understreger, at smittebeskyttelse og begrænsning af unødige dyrekontakter fortsat er centrale elementer i arbejdet med salmonella.

Et belgisk studie viste, at der kunne påvises antistoffer mod salmonella i tankmælk i 8-18 % af de undersøgte malkekvægsbesætninger

afhængigt af region. Fundene peger på, at Danmark ikke står alene med udfordringen, og at salmonella kan forekomme i malkekvægsbesætninger, uden at det nødvendigvis er tydeligt i den daglige drift.

Hvad kan jeg gøre i min besætning?

Hold kælningsbokse, mælkespande og kalveudstyr rent og tørt.

Begræns sammenblanding af kalve og unødige dyrekontakter.

Rengør transportmidler og fælles udstyr mellem brug.

Vær opmærksom på indkøbte dyr, besøgende, leverandører og skadedyr.

Tal med din dyrlæge om de vigtigste smitteveje i din besætning.

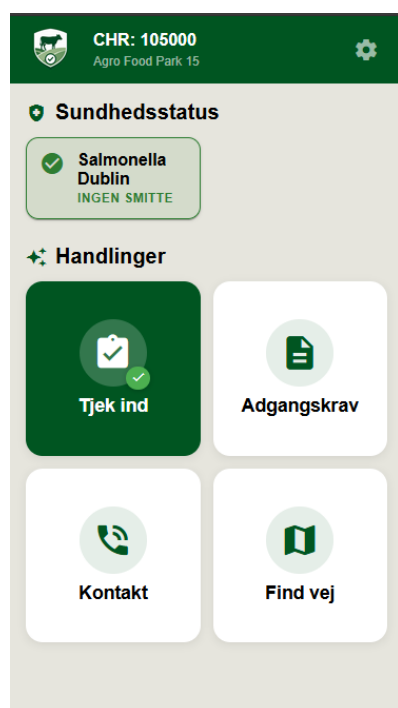
I forhold til kalve blev salmonella især koblet til management og hygiejne. Smitte kan ske meget tidligt i kalvens liv, og derfor blev kælningsmiljø, råmælkshygiejne, stabile kalvegrupper samt rengøring af mælkespande, sutteskåle, udstyr og transportmidler fremhævet som vigtige områder.

Samlet set var indtrykket, at der ikke findes én enkelt løsning på salmonella. Arbejdet bygger i stedet på en række faste rutiner i besætningen, hvor hygiejne, smittebeskyttelse, kælningsmiljø, råmælkhåndtering og kalvepasning tilsammen har betydning for at begrænse smitterisikoen.

FarmGuard er på vej: Digital hjælp til stærkere smittebeskyttelse

Hvordan sikrer du, at alle besøgende på bedriften kender din sundhedsstatus, dine adgangskrav og den rute, de skal følge på ejendommen? I en travl hverdag kan det være svært at få givet den samme vigtige information til dyrlæger, rådgivere, klovbeskærere, chauffører, håndværkere og andre, der kommer på gården.

Derfor udvikler SEGES Innovation FarmGuard – en kommende digital løsning, der skal gøre smittebeskyttelse lettere at arbejde med i praksis. FarmGuard er en mobiltilpasset webapp, hvor besøgende hurtigt kan tjekke ind og se relevante oplysninger om adgangskrav, besøgsregler, kontaktpersoner, sundhedsstatus og kørselsruter på bedriften.

Projektet er et innovationsprojekt, der udforsker nye digitale muligheder for en stærkere smittebeskyttelse i husdyrproduktionen. Målet er at samle de vigtigste oplysninger ét sted, så både landmand og besøgende får bedre overblik – og så de

rigtige smittebeskyttende forholdsregler bliver lettere at følge før og under besøget.

FarmGuard er stadig under udvikling, og vi er tæt på at afprøve den første prototype i tre besætninger.

Salmonella Dublin er ikke kun et problem for køerne – det kan også gøre mennesker alvorligt syge

Salmonella Dublin er en salmonellatype, som er særligt tilpasset kvæg. Når mennesker bliver smittet, bliver de ofte mere syge end ved andre salmonellainfektioner.

En amerikansk undersøgelse udgivet i 2017 af mere end 40 års data viste, at antallet af mennesker smittet med Salmonella Dublin er steget over tid. Samtidig er bakterien blevet mere modstandsdygtig over for antibiotika. De fleste smittede mennesker blev så syge, at de måtte indlægges på hospitalet, og bakterien blev ofte

fundet i blodet, hvilket viser, at infektionen kan være alvorlig.

Forskerne fandt en klar sammenhæng mellem Salmonella Dublin hos mennesker og kvæg. Næsten alle bakteriefund fra dyr stammede fra kvæg, og næsten alle fund i fødevarer kom fra oksekød. Smitte til mennesker er blandt andet blevet forbundet med rå mælk, råmælksprodukter og oksekødsprodukter. Undersøgelsen peger på, at bekæmpelse af Salmonella Dublin i kvægbesætninger er vigtig for både dyrevelfærd, økonomi og folkesundhed.

Forskerne fremhæver især:

- God smittebeskyttelse i besætningen
- Begrænsning af smittespredning mellem besætninger
- Fornuftig og målrettet anvendelse af antibiotika
- Løbende overvågning af Salmonella Dublin hos kvæg

Konklusionen er enkel:

Jo mindre Salmonella Dublin der er i kvægpopulationen, desto mindre er risikoen for sygdom hos både dyr og mennesker.

For Danmark er budskabet særligt relevant, fordi vores Salmonella Dublin-program netop har til formål at reducere smitte i kvægbesætninger og dermed beskytte både landmænd, dyr og forbrugere.

Antallet af mennesker, der diagnosticeres med Salmonella Dublin i Danmark, er faldet gennem de seneste år. Det er en positiv udvikling, som understreger betydningen af den vedvarende indsats for at reducere forekomsten af Salmonella Dublin i den danske kvægpopulation.

Da bakterien er særligt tilpasset kvæg, er en fortsat begrænsning af smitten i kvægbesætningerne også vigtig set fra et zoonotisk perspektiv. Et vedvarende fokus på overvågning, smittebeskyttelse og reduktion af smitte-

spredning mellem besætninger er derfor centralt for at fastholde den positive udvikling og mindske risikoen for, at antallet af humane tilfælde igen stiger.

Beskyt jer selv, jeres familie og jeres ansatte med tre enkle råd: Drik ikke mælk direkte fra tanken, spis ikke i eller tæt på stalden, og vask hænder ofte – altid før pauser.

Kilde: Harvey et al 2017, "Epidemiology of Salmonella enterica Serotype Dublin Infections among Humans, United States, 1968–2013" Emerging Infectious Diseases • www.cdc.gov/eid • Vol. 23, No. 9, September 2017

Salmonella i tal – september 2026

	Antal besætninger	Antal i niveau 2	% i niveau 2
Hele landet	1994	271	13,6%
Store besætninger > 360 køer	465	103	22,2 %